

Protokół
ze spotkania Grupy Roboczej ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko
funkcjonującej w ramach sieci „Partnerstwo : Środowisko dla Rozwoju”
Kraków, 4-5 września 2012 r.

I. Uczestnicy, czas i miejsce, uczestnicy

Uczestnicy: przedstawiciele urzędów marszałkowskich, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, MRR oraz GDOŚ;

Czas i miejsce:

- 4.09.12 - wizyta studyjna w Rafinerii w Trzebini;
- 4. i 5.09.12 - obrady grupy roboczej w Hotelu PTTK Wyspiański w Krakowie;
- 5.09.12 - wizyta studyjna nad rzeką Stradomką.

II. Przebieg wizyty

4 WRZEŚNIA 2012

1. Rafineria w Trzebini

Uczestnicy GR ds. OOŚ zostali zapoznani z przyjętymi rozwiązaniami technologicznymi Rafinerii Trzebinia S.A. jednej z kluczowych spółek Grupy Kapitałowej Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN.

Rafineria Trzebinia istnieje od 1895 roku i jest najstarszą rafinerią w Polsce. Obiekt stanowi zintegrowane wewnętrznie centrum produkcyjno-usługowe. Zajmuje się produkcją i sprzedażą biopaliw ciekłych w postaci tzw. biodiesla, przerobem ropy naftowej, produkcją parafiny, a także dystrybucją hurtową paliw produkcji PKN ORLEN na terenie Małopolski i Śląska. Działalność usługowa oparta jest o przewozy kolejowe, produkcję i obrót energią oraz specjalistyczne ekousługi. Jednym z elementów wizyty było przybliżenie członkom GR pracy zakładów produkcyjnych, w których procesy prowadzone są z poszanowaniem środowiska. Zaprezentowano m.in. funkcjonowaniem instalacji do produkcji oleju napędowego ON-BIO, paliwa bioester, oleju opałowego Eco C i oleju Ekoterm Plus.

2. Powitanie uczestników wizyty, przedstawienie celów spotkania i planów pracy grupy

Rozpoczynając obrady przewodniczący GR ds. OOS – pan Tomasz Wilżak, powitał wszystkich uczestników wizyty i przedstawił cele spotkania, którego przewodnim tematem były doświadczenia regionów dotyczące weryfikacji procedury oceny oddziaływania na środowisko w ramach analizy wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć ze środków Unii Europejskiej.

Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska – pani Bożena Kotońska oraz Dyrektor Departamentu Ocen Oddziaływania na Środowisko GDOŚ - pan Andrzej Dziura witając także wszystkich gości życzyli owocnych obrad.

Pan Tomasz Wilżak przedstawił planowane spotkania w ramach prac GR ds. OOS w rocznej perspektywie oraz podkreślił, że niniejsze posiedzenie GR rozpoczęło I sesję spotkań roboczych dotyczących praktyki ocen oddziaływania na środowisko. Zapowiedziane panele spotkań zostaną podsumowane nie tylko prezentacjami ale także publikacjami.

Prezentacja Przewodniczącego GR ds. OOS stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

3. Prezentacje przedstawicieli województw dotyczące doświadczeń instytucji zarządzających w zakresie weryfikacji procedury OOS w ramach analizy wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć ze środków UE

Prezentacje przedstawicieli urzędów marszałkowskich stanowią załącznik nr 2 do protokołu.

- **WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE**

Pierwszym punktem programu była prezentacja przedstawicielki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego - pani Marii Manelskiej. W wystąpieniu zostały uwzględnione: organizacja weryfikacji poprawności procedury OOS – etap wyboru i wdrażania projektów oraz najczęściej popełniane błędy w procedurze OOS.

W regionie kujawsko-pomorskim nie wydzielono instytucji pośredniczących, zatem wszystkie wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć ze środków UE są weryfikowane przez instytucje zarządzającą – IZ RPO WK-P (*de facto* zespół 2-osobowy).

Po omówieniu oceny formalnej i merytorycznej prelegentka podkreśliła, iż do najczęściej popełnianych błędów w procedurze OOS należą:

- 1) Niewłaściwa kolejność wydanych decyzji administracyjnych;
- 2) Dzielenie przedsięwzięć;

- 3) Zakres decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach niespójny z zakresem inwestycji opisanej we wniosku o dofinansowanie projektu i pozostałej dokumentacji aplikacyjnej;
- 4) Brak spójności w numeracji działek podawanych w poszczególnych decyzjach administracyjnych;
- 5) Niewłaściwie przeprowadzone postępowanie z udziałem społeczeństwa w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- 6) Brak poddania ponownym konsultacjom społecznym wszystkich dokumentów zgromadzonych podczas przeprowadzenia procedury ocen oddziaływania na środowisko (np. aneks do raportu);
- 7) Brak analizy wariantów w Raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko
- 8) Uzyskiwanie więcej niż jednej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla jednego przedsięwzięcia – tzw. „dzielenie przedsięwzięcia” lub jego etapowanie bez odniesienia się w kolejnych decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach do poprzednich, często zrealizowanych etapów przedsięwzięcia (oddziaływanie skumulowane);
- 9) Niepełne uzasadnienie postanowienia selekcyjnego oraz decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- 10) Niewłaściwy sposób kwalifikacji planowanego przedsięwzięcia;
- 11) Brak rozważań przez właściwe organy w sprawie wydania „zezwolenia na inwestycje” czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000;
- 12) Błędy wynikające ze zmiany zakresu przedsięwzięcia złożonego w ramach wniosku o dofinansowanie projektu.

- WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Kolejną prezentację wygłosiła przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego – pani Martyna Wiśniewska. W wystąpieniu została omówiona procedura wyboru projektów, a w tym droga wniosku aplikacyjnego w ramach RPO województwa lubelskiego, oraz dokumentacja w zakresie oceny oddziaływania na środowisko. Wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć ze środków UE są weryfikowane przez 2-osobowy zespół z IZ RPO WL.

Wśród nieprawidłowości w dokumentacji OOS pani Martyna Wiśniewska wskazała na:

- 1) Brak spójności dokumentów;

- 2) Dzielenie przedsięwzięć;
- 3) Niewłaściwa kolejność uzyskania decyzji;
- 4) Nieprawidłowości w udziale społeczeństwa;
- 5) Uzasadnienia/pobieżny screening.

- WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

Badanie prawidłowości przeprowadzenia OOS w projektach dofinansowanych z Lubuskiego RPO na lata 2007 – 2013 zostało zaprezentowane przez przedstawicielkę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego – panią Beatę Neckar. W wystąpieniu omówiono m.in. zagrożenia w realizacji projektów wynikające z nieprawidłowego przeprowadzenia procedury OOS, dokumentowanie postępowania OOS na potrzeby wniosku o dofinansowanie oraz jego weryfikacja.

UM Woj. Lubuskiego powołał uchwałą zewnętrzną grupę ekspercką ds. oceny projektów pod kątem OOS (4-osobowy zespół). Prelegentka przedstawiając skład i charakter pracy ww. grupy zaznaczyła, że ekspert dokonuje oceny środowiskowej na podstawie kompletnej dokumentacji środowiskowej dostarczonej przez beneficjenta (tj. m.in. decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, raport OOS, informacja o przeprowadzonych konsultacjach społecznych, zezwolenia na inwestycję np. pozwolenie na budowę).

W lubuskiej IZ RPO każdy z projektów aplikujących o środki z UE jest weryfikowany pod kątem OOS, na etapie przed samym podpisaniem umowy, przez jednego z ekspertów – zgodnie z zasadą „jedna para oczu”.

Pani Beata Neckar zaprezentowała także przykłady projektów, w których wykryto nieprawidłowości związane z dokumentacją OOS.

- WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

Pani Joanna Kodłubańska - przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego omówiła zasady pracy zespołu Referatu Oceny i Wyboru Wniosków, etapy weryfikacji dokumentacji OOS w ramach Podlaskiego RPO, osie priorytetowe w RPOWP na lata 2007 – 2013 oraz pojawiające się błędy i pozytywne aspekty. Wśród nieprawidłowości w dokumentacji OOS zostały wskazane m.in.:

- 1) Niepełna dokumentacja z postępowania oos,
- 2) Brak dołączonej prawomocnej decyzji oos;
- 3) Brak pełnego uzasadnienia w decyzji w przypadku braku przeprowadzenia procedury oos dla przedsięwzięć z II grupy;

- 4) Brak informacji w decyzji o przeprowadzonych konsultacjach społecznych, sposobie poinformowania społeczeństwa o wynikach przeprowadzonej procedury;
- 5) Błędnie pod względem prawnym wydane decyzje, np. w decyzji stwierdzającej brak potrzeby przeprowadzenia oos nałożone zostają warunki;
- 6) Nieprawidłowe zakwalifikowanie inwestycji do przedsięwzięcia nienależącego do żadnej grupy.

- WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE

Tematyka oceny oddziaływania na środowisko w procesie weryfikacji wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć w ramach RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013 została zaprezentowana przez panią Beatę Gotkiewicz – przedstawicielkę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Prelegentka zaznaczyła, że na procedurę wyboru projektów składa się 40-dniowa ocena formalna, trwająca 35 dni roboczych dwuetapowa ocena merytoryczna oraz dwuetapowy wybór projektów przez Zarząd województwa. Omawiając weryfikację wniosku i dokumentacji środowiskowej pani Beata Gotkiewicz przedstawiła kryteria oceny formalnej, oceny merytorycznej oraz wybór projektów do dofinansowania. Przedstawiono ponadto pojawiające się w procesie weryfikacji wniosków problemy i środki zaradcze.

- WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

Przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego pan Janusz Syrociak zaprezentował uczestnikom spotkania tematykę weryfikacji dokumentacji środowiskowej przez wielkopolską IZ RPO. Podkreślił, że w związku z zarzutami Komisji Europejskiej odnośnie prawidłowości przeprowadzania procedury oos UM woj. wielkopolskiego powołał przy Departamencie Wdrażania Programu Regionalnego Oddział Oceny Oddziaływania na Środowisko. Oddział ten funkcjonuje w ramach Wydziału Oceny Formalnej i zajmuje się weryfikacją projektów infrastrukturalnych oraz gospodarczych w zakresie prawidłowości przeprowadzenia procedury oos.

Pan Janusz Syrociak wśród uchybień w prowadzonych postępowaniach oos wskazał na:

- 1) brak szczegółowego uzasadnienia postanowień odstępujących od obowiązku sporządzenia raportu,
- 2) pominięcie opinii właściwych organów przed wydaniem postanowienia w sprawie raportu,

- 3) pominięcie opinii właściwych organów przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- 4) brak konsultacji społecznych oraz brak ich udokumentowania,
- 5) uzyskiwanie opinii organów po wydaniu postanowienia o obowiązku sporządzenia raportu lub decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- 6) prowadzenie konsultacji społecznych po wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- 7) wydanie decyzji środowiskowej przez niewłaściwy organ (wójt dla terenów zamkniętych),
- 8) wydawanie decyzji o pozwoleniu na budowę lub zgłoszenie robót przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

- **WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE**

Procedura oceny środowiskowej w ramach RPO WZ została zaprezentowana przez panią Dorotę Korenicką przedstawicielkę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. Prelegentka omówiła ścieżkę oceny projektu, pracę Zespołu ds. oceny środowiskowej, wymagane załączniki środowiskowe oraz przybliżyła wytyczne IZ RPO dla Wnioskodawców (odrębne od wytycznych MRR).

Podkreślono, że ocena środowiskowa w I etapie skupia się na weryfikacji wymaganych załączników do wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia (prawidłowość kwalifikacji). Przed podpisaniem umowy następuje II etap oceny – weryfikacja formalno-prawna z możliwością uzupełnień brakujących załączników przez wnioskodawcę. Eksperti środowiskowi (lista około 30 wybranych osób) są losowo dobierani na każde posiedzenie, przy czym liczba ekspertów w wybranym zespole jest określana w zależności od potrzeb.

5 WRZEŚNIA 2012

- **WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIEGO**

Pani Agata Kopeć - przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego zaprezentowała system weryfikacji OOS w regionie, w tym omówiła m.in. etapy naboru i oceny projektów – ocena formalna, merytoryczna, strategiczna.

Działy Priorytetów RPO WD prowadzą i nadzorują cały system weryfikacji OOS dla przedsięwzięć współfinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013. Zwrócono uwagę, że od złożenia wniosku

do jego rozliczenia, projektem zajmuje się jedna osoba w ramach struktury IZ RPO WD. Omawiając inicjatywę opiniowania projektów w zakresie aspektów środowiskowych przez przedstawicieli pozarządowych organizacji ekologicznych oraz Regionalnego Konserwatora Przyrody prelegentka podkreśliła także rolę konsultacji środowiskowych w przedsięwzięciach inwestycyjnych ubiegających się o dofinansowanie w ramach RPO WD.

- WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

Kolejnym punktem programu była prezentacja przedstawicielki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego – pani Ewy Stec, która omówiła weryfikację dokumentacji środowiskowej projektów starających się o dofinansowanie w ramach Małopolskiego RPO na lata 2007-2013. Podkreślono, że w IZ MRPO oceny dokumentacji projektów dokonują 2-osobowe zespoły eksperckie.

Prelegentka po omówieniu procedury wyboru projektów, zaznaczyła że

- w dalszym ciągu pojawiają się problemy z procedurą OOS na poziomie j.s.t. (decyzje środowiskowe obarczone są dużymi brakami, nieprawidłowo przeprowadzone postępowania, brak właściwie udokumentowanych konsultacji społecznych),
- brak jest właściwych uzasadnień w pozwoleniach na budowę,
- brak przeszkolenia organów administracji.

- WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

Tryb oceny wniosków o dofinansowanie składanych w ramach RPOWM 2007-2013 w odniesieniu do dokumentacji OOS został zaprezentowany przez przedstawiciela Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie (Instytucja Zarządzająca RPO WM) – pana Michała Cholewę oraz przedstawiciela Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych w Warszawie (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) - pana Andrzeja Dzielskiego. Podkreślono, że IZ RPO WM pełni rolę zarządzającą, natomiast wszystkie zadania związane z wdrażaniem Programu zostały oddelegowane do Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych.

Jako główne problemy dotyczące poprawności przygotowania przez Wnioskodawców dokumentacji środowiskowej prelegenci wskazali na:

- 1) Błędne wypełnienie Załącznika 1a Formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS;
- 2) Niezachowanie kolejności wydawania decyzji administracyjnych, np. wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach po uzyskaniu decyzji pozwolenie na budowę;

- 3) Stosowanie „zgłoszenia robót budowlanych” zamiast decyzji pozwolenie na budowę”, naruszenie art. 29 ust. 3 ustawy prawo budowlane. ;
- 4) Niewłaściwie przeprowadzona kwalifikacja przedsięwzięcia pod względem konieczności przeprowadzenia pełnej oceny oddziaływania na środowisko (screening) – błędna kwalifikacja przedsięwzięcia.

- WOJEWÓDZTWO OPOLSKIEGO

Przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego – pan Manfred Grabelus omówił przebieg weryfikacji dokumentacji z zakresu ocen oddziaływania na środowisko w procesie weryfikacji wniosków w ramach RPO WO. Prezentacja uwzględniała przedstawienie trybu oraz zasad pracy Zespołu ds. ochrony środowiska RPO WO 2007-2013. Obecnie z grupy 21 ekspertów będących członkami Zespołu ds. ochrony środowiska RPO WO w danym naborze wniosków powoływane są zespoły 4 osobowe, celem ich weryfikacji. Pan Manfred Grabelus podkreślił, że do najczęstszych błędów identyfikowanych we wnioskach o dotacje UE z zakresu ocen oddziaływania na środowisko należy zaliczyć:

- 1) Niekompletną dokumentację – brak decyzji środowiskowej;
- 2) Nieprawidłowo uzasadnioną kwalifikację przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny/sporzędzenia raportu;
- 3) Nieprawidłową kwalifikację przedsięwzięcia;
- 4) Rozbieżności w zakresie rzeczowym projektu pomiędzy decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach a pozwoleniem na budowę/zezwoeniem na realizację inwestycji drogowej;
- 5) Nieuwzględnienie przy pozwoleniu na budowę decyzji środowiskowej
- 6) Nieprawidłowe przeprowadzenie procedury oos – pominięcie etapu konsultacji społecznych;
- 7) Wydanie decyzji środowiskowej po uzyskaniu pozwolenia na budowę;
- 8) Niewystarczające w świetle przepisów uzasadnienia do postanowienia i decyzji w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

- WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIEGO

Zgodność projektów złożonych w ramach RPO WP na lata 2007 – 2013 z prawem wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska – problemy zidentyfikowane podczas wdrażania Programu, mające wpływ na możliwość pozyskania środków finansowych z budżetu UE zaprezentowała przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego Województwa

podkarpackiego – pani Barbara Małkowska. Prelegentka omówiła m.in. charakter pracy Koordynatora ds. Środowiska w ramach IZ RPO WP, który wraz z powołanym 5-osobowym zespołem opiniuje projekty złożone w ramach RPO WP (wszystkie osie priorytetowe) bez względu na tryb składania wniosków (preselekcja, procedura standardowa, wnioski kluczowe).

Pani Barbara Małkowska podkreśliła, że najistotniejsze problemy jakie pojawiły się w trakcie procesu opiniowania projektów w zakresie ochrony środowiska były związane m.in. z:

- 1) Niedostosowaniem prawa krajowego do wspólnotowego, w tym zakwestionowanie przez KE zgodności z prawem unijnym projektów wpisujących się w RDW, z uwagi na nieprawidłową transpozycję Dyrektywy do prawa krajowego;
- 2) Brakiem prawidłowo wyszkolonej kadry w gminach oraz starostwach (czasowe kompetencje rdoś);
- 3) Negatywną postawą potencjalnych beneficjentów (w niewielkim stopniu).

- WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

Pani Anna Domzalska przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego omówiła weryfikację kwestii OOS w odniesieniu do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko finansowanych w ramach RPO WSL. Prelegentka podkreśliła, że w ramach RPO WSL w Instytucji Zarządzającej funkcjonuje grupa ds. OOS, która weryfikuje kwestię OOS samodzielnie natomiast w ramach Instytucji Pośredniczącej (ŚCP – Śląskie Centrum Przedsiębiorczości) nie ma wydzielonego zespołu i tam sporadycznie wsparcie stanowił ekspert (taka potrzeba zaistniała jedynie dla paru bardzo problematycznych projektów).

Podczas prezentacji wskazane zostały także kwestie problemowe:

- 1) Projekty drogowe – unikanie postępowania „remont a przebudowa”,
- 2) Projekt realizowany w innym stanie prawnym niż obowiązujący na moment składania wniosku;

Pod dyskusję poddano również przyszły okres programowania, a w tym zagadnienia:

- Potrzebna „ogólnopolskiej” listy sprawdzającej;
- Potrzeba stworzenia ankiety/formularza, który pomógłby wartościować projekty sprzyjające środowisku – ocena efektu ekologicznego projektu (lista pytań - formularz wskazujący na elementy), które należałoby akcentować w projektach a które pozwoliłyby „faworyzować” niektóre projekty – np. projekt na kanalizację w okolicach ujęć wody pitnej);

- Załącznik 2a, który dla wielu projektów pozostaje niemal pusty – czy w jakiś sposób zostanie to „przeorganizowane”;
- Ograniczenie dokumentacji w wersji papierowej.

Ponadto w trakcie obrad GR poddano dyskusji kwestie:

- terminów i czasu na dokonanie oceny formalnej dokumentacji środowiskowej w procesie weryfikacji wniosków w ramach poszczególnych RPO;
- klasyfikacji przedsięwzięć w trakcie oceny formalnej dokumentacji do wniosków o dofinansowanie projektów ze środków UE;
- konstrukcji osi priorytetowych w ramach RPO tak aby uniemożliwić inwestorowi sprowadzanie projektu do „zakupu” – wykluczenie takich ewentualności na etapie programowania;
- zleconego w 2011 r. przez MRR badania ewaluacyjnego dotyczącego oceny skuteczności systemu OOS w weryfikacji dokumentacji środowiskowej w poszczególnych regionach – badanie ex post 2008/2009;
- strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – organizacja procesu przygotowania soos dla dokumentów NPF 2014-2020;
- zapisów art. 54 ust.1 i 2 ustawy oos - uwzględnianie uwag jakie wpłynęły w trakcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko od właściwych organów i w wyniku konsultacji społecznych.

4. HYDROTECHNIKA I HYDROMORFOLOGIA

Prezentację dotyczącą przekształceń koryt rzecznych i ekosystemów z nimi związanych w procesie gospodarowania wodami wygłosił dla uczestników spotkania Pan dr inż. Marek Jelonek.

Pan Marek Jelonek omówił istotne problemy z zakresu gospodarki wodnej:

- Zagrożenia powodziowe oraz przeciwdziałanie skutkom suszy;
- Zaśmiecenie koryt rzek i potoków oraz brak organizacja odbioru segregowanych odpadów, punktów skupu butelek itp.;
- Brak dostatecznego finansowania gospodarki wodnej oraz systemu opłat i dopłat;

- Odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków komunalnych i nieoczyszczonych ścieków przemysłowych, niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych oraz zanieczyszczenia wodami opadowymi;
- Eksploatacja kruszyw z koryt rzek i dolin rzecznych oraz zmiany hydromorfologiczne i hydrogeologiczne;
- Pobór wód powierzchniowych dla zaopatrzenia ludności i przemysłu;
- Zaburzenie ciągłości ekologicznej rzek i potoków;
- Niezabezpieczone składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych;
- Zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł rolniczych w tym odprowadzanie wód wykorzystywanych do hodowli ryb (stawy rybne);
- Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- Odprowadzenie przez zakłady górnicze zasolonych wód z odwodnienia kopalń;
- Zagadnienia prawnokompetencyjne, niespójność i niejednoznaczność przepisów prawnych (konieczna reforma gospodarki wodnej);
- Negatywne skutki ocieplenia klimatu na zasoby dyspozycyjne wód powierzchniowych.

Prezentacja Pana dr inż. Marka Jelonka, będąca załącznikiem nr 3 do niniejszego protokołu, stanowiła wstęp do wizyty terenowej nad rzeką Stradomką. Podczas wizji terenowej uczestnicy spotkania mogli zobaczyć jakie prace utrzymaniowe i regulacyjne zostały przeprowadzone w korycie – od źródeł do ujścia rzeki.

NACZELNIK
Wydziału ds. Systemu Oczyszczania Wód
na Środowisko

Tomasz Wilczak

SEKRETARIAT SIECI
Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju
ul. Stawki 2, piętro IX, 00-193 Warszawa
e-mail: sekretariat_sieci@gdos.gov.pl
tel. 22 860 60 57

